

АНТРОПОСОФСКИ ВЕСТИ

Брой 12
Великден 2005
Цена 0,30 лв.

Издава се от Антропософското общество в България

Антропософията е път на познание и себепознание, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред; предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861-1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

КАК ДА НАМЕРИМ ХРИСТОС?

На този парещ, основен въпрос в епохата на Съзнателната душа Рудолф Щайнер дава следния отговор:

“За това са необходими следните изживявания:

Първо, активен стремеж към себепознание доколкото позволяват индивидуалните, лични човешки възможности. Всеки, който полага сериозни усилия в тази насока ще трябва да признае, че не може да постигне това, към което всъщност се стреми, че силите му са недостатъчни, че се чувства слаб и безпомощен да постигне целите си. Това е много важно опитност, която трябва да изживее всеки искрено търсещ себепознание. Чувството на неспособност и безсилие е здравословно, защото е всъщност усещане за заболяването и слабостта, от които страдаме, а това е първата стъпка по пътя на оздравяването... Чувството, че сме безсилни да се издигнем до божественото е израз на тази болест. Изживяването ѝ създава у нас впечатлението, че душата ни е обременена от преходността на тялото и че тя също ще трябва да умре. Ако достатъчно дълбоко изживеем това безсилие, можем да направим рязък завой и да изпитаме обратното чувство: че ако не се оставяме да бъдем погълнати от това, което само физическите сили могат да ни предоставят, ако вместо това се потопим в даровете на духа, ще можем да преодолеем тази вътрешна душевна смърт. Така ще да намерим отново душата си и ще се съединим с духа. Можем да усетим празнотата на съществуването от една страна и неговата възхвала от друга страна чрез самите себе си... Можем да усетим болестта и неспособността в нашето безсилие; но можем да усетим и Спасителя, изцеляващата сила, като проникнем в дълбините на това безсилие и запознаем душата си със смъртта. Когато усетим Лечителя, ние ще почувстваме, че носим нещо в душата си, което всеки миг може да възкръсне от смъртта и това се превръща в наша лична опитност. Тези две опитности си принадлежат взаимно. Ако търсим и двете, ще намерим Христос в душата си.

Човечеството се развива и приближава именно към това изживяване. Ангелус Силезиус го изразява със следните пълни със значение думи:

Кръстът на Голгота не може да ни освободи от злото, ако не се издигне в теб и в мен.

Ние можем да издигнем в себе си този кръст чрез усещането на двата полюса - безсилие чрез тялото си и възкресение чрез духа си. ...

Но когато се спуснем в дълбините на безсилието и след това изживеем обновяване, можем да бъдем удостоени с благословението на една истинска връзка с Христос Исус. Защото тази връзка е рекапитулация на нещо, което сме изживели преди стотици години в духовния свят. Обърнете поглед навътре и ще намерите безсилие. Търсете по-нататък, отвъд безсилието и ще намерите спасение от безсилието, възкресението на душата в духа... Който може да говори за

контраста между безсилието и възкресението от това безсилие, говори за истинско Христово изживяване. Такъв човек намира в себе си силите, които стимулират развитието на някой свръхсетивни способности и които го отвеждат до Мистерията на Голгота.

Много мистици вярват, че намирането на висшето или божественото его в личното его е равносилно на Християнството, но не е така. Християнството се издига върху основите, изразени с думите:

Кръстът на Голгота не може да ни освободи от злото, ако не се издигне в теб и в мен.

Тази истина може да се почувства и в най-малките подробности от живота, а от тези конкретни, малки подробности - да се издигнем в изживяване на възкресение от безсилието.

В дълбините на човешките души наистина има стремеж към истината, стремеж да се говори истината. Но точно когато искаме да изразим истината и осъзнаем това желание в себе си, можем да направим първата крачка по пътя на изживяването на неспособността на физическото тяло и безсилието му по отношение на божествената истина... Това, което чувстваме в душите си като истина отслабна, изгубва блясъка си по пътя на превръщането си в реч. Не умира съвсем, но загубва силата си.... Затова истината се състои в осъзнаването, че всяко изречение, което произнасяме е не-минуемо в разрез с истината....

Често съм споменава, че начинът, по който човек казва нещо е по-важен от това, което той казва, защото последното отстъпва пред нашата неспособност и безсилие. В моите трудове ще видите, че се опитвам винаги да опиша нещо от всевъзможни гледни точки. Това е единственият начин да се доближим до истината за нещата... Ние можем да се издигнем от пепелта на безсилието, което усещаме дори в езика, ако разберем, че трябва да бъдем Християни и в най-дребния израз, отронен от устата ни, ако осъзнаем, че като инструмент за изразяване и език нашето тяло до известна степен смъква истината надолу, задушавя я. Истината може да се съживи само чрез одухотворяването ѝ чрез Христос, което означава да търсим отвъд формите на езика, да търсим Духа, да проправяме с мисли пътя си към Духа. Това е нещо, на което трябва да се научим.... Трябва да се научим, че съдържанието не е толкова важно, колкото човекът, който го изразява. Трябва да развием едно усещане за човека зад думите, зад външните жестове, един усет за източника, от който произхождат думите. Скъпи приятели, това е велика Мистерия на обикновения живот... А ние можем да намерим Христос само ако имаме смелостта да се справим с живота.”

Рудолф Щайнер
16 октомври 1918 г. (GA 182)

ГОДИШНО СЪБРАНИЕ И КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕДИННОТО АНТРОПОСОФСКО ОБЩЕСТВО, СРЕЩА НА ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ОБЩЕСТВА В ГЪОТЕАНУМА

Тези три събития се проведеха в дните от 16 до 20 март т.г. в Гьотеанума, Дорнах.

Участуваха: членовете на Форшанда - Вирджиния Сийз, Хайнц Цимерман, Пол Маккай, Сергей Прокофиев, Бодо фон Плато, Корнелиус Питцнер; ръководители на Секции в Гьотеанума, генерални секретари и представители на националните общества. България беше представена от Георги Акабалиев и д-р Трайчо Франгов.

В голямата зала на Гьотеанума, годишната среща на генералните секретари и представителите бе открита от Вирджиния Сийз с темата на годината "Изграждане на сърдечно мислене", а по-късно работата продължи в групи. Ние се включихме в англоговорящата група на В.Сийз, заедно с К.Питцнер, Ник Томас, Джоан Алмон - САЩ, Ф.Тачър - Канада и др. Споделяхме медитативния си опит върху темата. В паузата продължи започнатото от началото на конференцията сърдечно запознаване и разговори между останалите участници. Втората част започна с представяне на ситуацията във всяка страна. Ние отбелязахме състояните се семинари по Валдорфска педагогика в България, както и работата на групите по арт-терапия. Следобед темата беше работата с членовете на Антропософското Общество. Ханс Хаслер представи статистиката на Секретариата за 2004 г., според която броят на членовете в Обществото е почти 50 хиляди. Обсъди се различното състояние на много от членовете - изолирани, изгубени при преместване, замразени, неизяснени. К.Питцнер говори за финансовото състояние на Обществото и фондовете. В паузите разговаряхме със стари и нови приятели - Рон Дунселман (Холандия), г-жа Гудрун Крон (Франция), Стефано Педерива (Италия) и др., подготвихме отговорните срещи за следващия ден. Вечерта посетихме в голямата зала представлението "Мария Стюарт" от Фр. Шилер, подготвено във връзка с 200-годишнината от смъртта му.

В слънчевата сутрин на 18 март, по алеята към Гьотеанума първият, който ни махаше за поздрав беше Сергей Прокофиев. Хайнц Цимерман говори за необходимостта от лични разговори с всеки член и от подкрепа за всеки нов човек в групата, давайки му възможност да говори, да се чувствава пълноправен член. Продължихме в работните групи, като този път водеща беше Нана Гьобел – ген. секретар на немското АО с повече от 18000 члена. Изненадващо и с присъщото си чувство за хумор тя разказа за посещението си в България и за "забавната група от София", която се събира на

място, изпълнено с портрети на източни и други учители редом до портрета на Р. Щайнер, и на фон от източна музика за озвучаване Медитацията на Основополагащия Камък. Всички се смяха много. В 12,30 ч. започна срещата ни със Сергей Прокофиев. Разговаряхме за състоянието на антропософията в България, финансовите ни затруднения и силното ни желание да ни гостува догодина. За 2006 г. не обеща, но през 2007 със сигурност ще дойде. В 15,00 ч. се срещнахме с Атила Варнай, бивш ген. секретар на френското АО. Разговаряхме върху много теми, тъй като той изнася лекция върху христологията, духовните йерархии, придружаване на мъртвите. Поканихме го при подходяща възможност да посети България.

На следващия ден, 19 март сутринта в голямата зала започна годишното събрание на Единното Антропософско Общество, водено от С. Прокофиев. Пол Маккай изнесе кратък доклад и последваха изказвания. Дискусията се водеше относно някои организационни въпроси, като вниманието отново се насочи върху наболелия проблем с регистрацията на Обществото през 1925 г. Следобед започна годишната конференция. Първата част бе посветена на темата на годината – изграждане на сърдечно мислене. Вирджиния Сийз изтъкна, че логичното мислене с главата ни прави егоисти и само мисленето със сърцето може да преодолее това, а мостът между тях е моралния импулс. Сергей Прокофиев показа връзката на сърдечното мислене с Медитацията на основополагащия камък. Вечерната програма беше възпоменание за мъртвите, напуснали ни през изтеклата година. След музиката на Бах и евритмични изпълнения, С. Прокофиев със своята лекция ни помогна отново да се потопим в духовния свят и да се свържем с тези души, а В. Сийз ни разказа за жизнения път на един от тях - Рене Давидоф. Слушайки лекциите на С. Прокофиев на немски, ние все по-пълно си представяхме как е говорил Рудолф Шайнер. Това е езикът на Антропософията, разбираем за всички.

На другата сутрин, в неделя трябваше да тръгваме - всеки по своя път. В 6 ч. бях сам на гарата в Дорнах, когато се появи д-р Сейа Цимерман (ген. секретар на Финландското АО). И двамата щяхме да пътуваме с влака до летището в Цюрих и използвахме случая да споделим това, което бяхме пропуснали през тези 3 дни и половина. Тя отлетя към Хелзинки, аз към София - София, която след 2 часа ме прие слънчева и хладна.

Т. Франгов

ВЕЛИКДЕНСКА КРАСОТА

Традиция стана в Стара Загора на празниците да разваряме широко врати за приятели от други езотерични течения, за съмишленици, или просто за познати, които са любопитни да видят как и защо празнуват антропософите. Тази тенденция се забеляза и на този Великден, който изненада нашата публика с непознат за нея вид изкуство.

Нашият празник отново бе открит със стих от "Календара на Душата". В уводните си думи Георги Акабалиев обясни за гостите защо Великден се празнува точно на тази дата, за смисъла на Христовото възкресение според Духовната наука и нашето отношение към това събитие. Последваха новини от Гьотеанума, откъдето Георги се завърна наскоро. На този празник отбелязахме и 80 -годишнината от смъртта на Р. Щайнер. Нашият млад приятел Даниел Ангелов ни зарадва с два негови портрета, които бе нарисувал по повод това събитие. Г. Акабалиев ни разказа за няколко малко известни факти от живота и срещите на Р.Щайнер с близките до него антропософи.

Нашата среща продължи с една красива песен за Ве-

ликден, която евритмичната група изпя и представи за разучаване. Тази група бе сформирана в Ст.Загора преди три месеца и под ръководството на Диана Демирева бе обучавана в азбуката на евритмичното изкуство. На Великден седемте начинаещи евритмистки, облечени в ефирни, разноцветни копринени рокли дадоха първото свое представление. Бе изиграна част от медитацията на Основополагащия камък на Р. Щайнер и още един кратък текст. В началото и края на изпълнението бяха показани евритмично Слънцето и планетите от Слънчевата система. Нашите гости и приятелите имаха възможност за кратък урок по евритмия, на който Д. Демирева показа как се изпълняват гласните и всички се постаряхме да изиграем един кратък стих.

Завършихме празника с повторно изпълнение на красивата Великденска песен, която заедно с евритмичното представление раздвижи етера край нас и ни остави с усещането, че Духовният свят се е приближил до нас и наоколо се лее Космическа любов.

Златозара Дечева

Антропософско общество в България

ул. "Цар Симеон" 55, 1000 София; тел./факс 02-980 8464
Председател: П.К. 255, 6000 Стара Загора, тел. 042-690 111

Стара Загора:

група "Антропос-София"
Дора Петрова, тел. 042-643500
П.К. 280, 6000 Ст. Загора
всяка 1-ва и 3-та сряда от месеца
Медитацията на основополагащия
камък и темата на годината

София:

Група "Михаел"
Лалка Фингарова, тел. 02-689949
1000 София, ул. "Цар Симеон" 55
всяка събота от 16.00 часа
Философия на свободата и
темата на годината

София

Дружество "Р. Щайнер"
Петко Бояджиев, тел. 9588413
ж.к. Гоце Делчев, бл. 110, вх. А,
ап. 9, 1404 София
група "Срещи с Р. Щайнер"
всеки вторник от 18.00 часа

Стара Загора:

Група "Рудолф Щайнер"
Веселина Велкова, тел. 623368
през сряда, темата на годината,
книгата "Как се постигат
познания за висшите светове"

Школата за Духовна наука

Стара Загора (11.00 часа)

24 април - 15 урок
29 май - 16 урок
26 юни - 17 урок

София:

Младежка група
Кирил Стоянов, 0886-432 518
всяка седмица
ул. Дунав 40
Евангелието на Марко

ЯНУАРСКИТЕ ДНИ НА МЛАДЕЖТА

От 9 до 13 януари 2005 год. в Гьотеанума в Дорнах, Швейцария, се проведеха "Януарските дни на младежта" – международна конференция, организирана от Младежката секция на Антропософското общество. Присъстваха над 80 младежи от цял свят, които взеха участие в десет семинара, водени от членове на Управителния съвет и от ръководители на отделните секции на Школата за Духовна Наука.

За пръв път България бе представена на такъв форум, и то от четирма младежи – Северина Дечева и Даниел Ангелов от Стара Загора, Боян Стоичков от София и Радослав Радев от Пловдив. Те участваха в семинарите на Вирджиния Сийз - "Езотеричен подход към Християнството в XXI век" и на Бодо фон Плато "Вътрешната култура и настоящето – повратният момент в средата на XX век". Освен това, всеки ден слушахме и лекции, засягащи важни въпроси от живота на нашата съвременност. След лекциите имаше оживени дискусии, на които ясно пролича какво голямо внимание се обръща от страна на ръководството на Антропософското общество на младите хора, на техните идеи и нови импулси. И сякаш навсякъде от младите хора възникваше един и същ въпрос – "Как да приложим своето знание в живота? Как да го направим част от своето ежедневие? Как да *живеем* с него?" Обсъждането на тези въпроси продължаваше на семинарите, а вечерите имаше свободна програма – песни, танци, панто-

СЪОБЩЕНИЕ

УС на Антропософското общество в България кани всички членове на национална антропософска конференция и годишно събрание на Обществото от 30-ти септември (петък) до 2-ри октомври (неделя) 2005 г. в културен дом "Средец", ул. Кракра 2, София.

В петък вечерта и събота ще се проведе конференция на тема "Вътрешното развитие като изискване на Духа на времето". Програмата за тази конференция ще бъде изпратена допълнително.

В неделя от 10.00 часа ще се проведе редовното общо годишно събрание на Антропософското общество при следния дневен ред: 1. Доклади от председателите на УС и на ФКС. 2. Обсъждане на докладите, изказвания, предложения. 3. Гласуване на предложенията за решения. 4. Избор на ръководни органи.

Поздравяваме всички ви с празника Великден: Христос възкръсна!

мима, нощно кафе и разбира се, множество интересни разговори.

Но безспорно най-важната част от конференцията бяха срещите помежду ни – голяма част от участниците, както и ние, бяхме за пръв път в Гьотеанума и това придаваше допълнителна сила на нашите изживявания. И наистина, за всеки млад човек е много важно да се почувства *част* от Антропософското общество, да почувства интереса на самото Общество към него, а също и това, че по цял свят има млади хора, носещи същия дух и същите нови импулси. Ръководителката на Младежката секция, Елизабет Виршинг, направи всичко възможно да се почувстваме наистина като част от едно световно общество и да изживеем на още по-високо ниво своята връзка с Антропософията и Антропософското движение.

На всички присъстващи им бе много интересно да научат нещо за България, и една от вечерите бе посветена именно на това – Северина Дечева разказа за антропософския живот в България през последните години, а Радослав Радев се опита да изложи накратко езотеричните аспекти на българската история. Всички слушаха с подчертан интерес и след това задаваха различни въпроси, свързани с ролята на младежта в развитието на Антропософията в България – какви трудности срещаме, каква помощ получаваме, какво бихме променили, ако имаме възможност...

На раздяла всички споделихме радостта си от провеждането на тази конференция и изразихме надежда до година тя отново да бъде проведена. Може би защото на нея всички се почувствахме като едно цяло – не само помежду си, но и едно цяло с Антропософското общество. И за задача си поставихме всеки да отнесе в своята страна импулса, който получихме там, в Дорнах и да се опита да го вложи в антропософския живот на своята страна. И така, малко по малко да превърнем Гьотеанума в едно Слънце, от което се изливат лъчи към всички краища на света – като лъчите на Христос-Слънце...

Радослав Радев

Редактор: Диана Ботушарова, тел. 052/639 718

Очакваме интересни материали, мнения, препоръки.

На адрес: ул. "Сан Стефано" 28, 9000 Варна

e-mail: diana_ros@lycos.com

Материали за следващия брой се приемат до 10 юни

Всяко дарение е добре дошло.

ТЕМА НА ГОДИНАТА – 2005/06

ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪРДЕЧНО МИСЛЕНЕ

Хората с антропософски стремеж живеят със събитията на времето си, както и всички останали техни съвременници, но освен това, може би и със стремежа да разчетат знаците на времето и да се доближат до “всеприемното духовно състояние на днешното човечество”¹. Затова, от няколко години Изпълнителният съвет и Колегиумът при Гьотеанума предлагат съвременни теми като възможности за работа в клоновете и групите, както и за всеки индивидуален член, и биха искали темата на тази година да се разбира като продължение на темите от предишните две години: “Метаморфози на космическата интелигентност и създаване на вътрешна култура” (2004/05г.) и “Метаморфози на интелигентността и съвместната ни отговорност за епохата” (2003/04г.)

Нашето време, особено през последните години е белязано в целия свят от страх – ужас в най-крайните му външни форми. Усещането за разтърсване на душевно ниво се върти около три основни фактора: трудностите да се постигне вътрешно равновесие, невъзможността да се върви в крак с темпото и ускорението на събитията, и несигурността в резултат от непредсказуемостта на епохата ни. В обобщение може да се каже, че човешкото същество живее непрекъснато в напрежението, пораждаемо между тъмнина и светлина, студ и топлина, спад и възход – в природата, в себе си и в цивилизацията.

Има ли възможности да балансираме тази дилема? В лекциите върху Философията на Тома Аквински – особено в третата лекция “Значението на Томизма в настоящето” – Рудолф Щайнер описва как човекът от епохата на схоластиката е бил “безсилен пред разделянето между възприятието и света на идеите”.

Днес хората до голяма степен вече са загубили “света на идеите”² и все пак, има възможности за развитие, защото светът на идеите, изискван от познанието отново оживява, “когато самото познание стане реален процес”². Този процес може да доведе до етичен индивидуализъм, който “в действителност сега се изгражда – макар че това не е ясно изразено в моята Философия на Духовната дейност – върху Христовия импулс в човешкото същество”².

Ако в апогея на схоластиката, чрез Тома Аквински възниква най-важният въпрос, който обаче остава неразрешен – “Как да навлезе Христос в човешкото мислене? Как да се христианизира човешкото мислене?”³ – Рудолф Щайнер поставя този въпрос като предизвикателство в епохата на Михаел. Важно изследване в тази насока е есето му “В зората на Михаеловата епоха”, което беше в центъра на нашата тема за работа през миналата година. Днес Михаел иска “да живее в човешки души, в които се формират мисли... Той освобождава мислите от областта на главата; той им отваря свободно пътя към сърцето... Михаеловата епоха изгрива. Сърцата започват да имат мисли...”⁴.

На други места Рудолф Щайнер характеризира това като “мислене на сърцето” или “сърдечно мислене”. Но то се предхожда от усилено обучение, обучение в обикновена логика на физическия план, “за да превърнеш себе си в друг човек”⁵. Защото “в логическото мислене човек изживява най-вече един вид съвест [...], един вид логична съвест и когато обучи тази логична съвест, той придобива в душата си известно чувство за отговорност към истината и неистината, а без това чувство за отговорност към истината и неистината в духовния свят не може да се направи много”⁵. Съвестта може да се разбира като основополагаща за една пряка връзка с Христос, тъй като съвестта и при мисленето извира от човешкото сърце, което се стреми да познае Христос.

По-долу даваме откъси от различни изказвания за мис-

ленето на сърцето, които могат да засилят интереса: “Но точно както човек трябва да изрази с думи чувствата си, изживявани в душата и никога не трябва да бърка думите с мислите, по същия начин, практикувайки мислене със сърцето, за да предаде на другите какво е изживял, човек го преобразува в логическо мислене. Логическото мислене не е самото нещо; логическото мислене е само езикът, на който мисленето със сърцето се споделя в духовната наука... Затова трябва също да свикнем и когато чуваме най-дълбоките истини на сърцето като мисловна форма, да виждаме в нея единствено формата, зад която да открием съдържанието”. След години, в лекциите си на тема Младото поколение (1922г.), Рудолф Щайнер се връща и описва състоянието така: “Много е ценно разбира се, ако човек има сърце, а не само мисли. Ние обаче сме загубили това напълно. Мислите, изразявани през последните четири-пет века не могат повече да се пренебрегват; но тези мисли трябва да се сдобият и със сърце”⁶.

Тази година в Гьотеанума отбелязваме 80-та годишнина от смъртта на Рудолф Щайнер. В работата си бихме искали да включим и неговата голяма дървена скулптура, представителя на човечеството, който върви напред между враждебните сили. Като отличителен белег на нашата епоха, това произведение на изкуството може да ни послужи и за основа на медитация, особено ако вземем предвид факта, че е трябвало да остане недовършено. В духовен смисъл, ние правим стъпки за завършването му когато отново и отново осъзнаваме как Рудолф Щайнер доказва, че е човек, който владее сърдечното мислене и с топла обективност изживява Христово-Азовата върховна власт въпреки човешкото несъвършенство и непредсказуемата епоха.

Във връзка с тази тема на годината, на 9 май 2005г. честваме 200-та годишнина от смъртта на Фридрих Шилер. Ние с удоволствие каним членовете на Обществото и приятелите в Гьотеанума на нашите конференции и артистични прояви, посветени на този велик дух.

Вирджиния Сийз

За Изпълнителния съвет и Колегиума при Гьотеанума

Препоръчителни текстове:

- Ръководни антропософски принципи (С.с. 26): Коледа – Мистерията на Логоса
- Изкуплението на мисленето: Изследване на философията на Тома Аквински [по-ранните издания носят заглавието Философията на Тома Аквински] (С.с. 74): лекции от 23 и 24 май 1920г.
- Макрокосмос и микрокосмос (С.с. 119), лекция от 29 март 1910г.
- Младото поколение (С.с. 217), лекция от 3 октомври 1922г.
- За съзерцание и размисъл: Представителят на човечеството (скулптура) от Рудолф Щайнер

1. Рудолф Щайнер: Животът, характерът и развитието на Антропософията (Писма до членовете), Четвърто писмо.
2. Рудолф Щайнер: Изкуплението на мисленето: Изследване на философията на Тома Аквински (С.с. 74), лекция от 24 май 1920г.
3. Също, лекция от 23 май 1920г.
4. Рудолф Щайнер: В зората на Михаеловата епоха, в Ръководни антропософски принципи (С.с. 26)
5. Рудолф Щайнер: Макрокосмос и микрокосмос (С.с. 119), лекция от 24 март 1910г.
6. Рудолф Щайнер: Познание за посвещението (С.с. 227), лекция от 3 октомври 1922г.